

מניין מכות מצרים, מקורות

(בפרק ז):

(ג) ואני אקשה את לב פרעה והרביתי את אתתי ואת מופתי בארץ מצרים: (ד) ולא ישמע אלכם פרעה ונתתי את ידי במצרים והוצאתי את צבאתי את עמי בני ישראל מארץ מצרים בשפטים גדלים: (ה) ונדעו מצרים כי אני ה' בנטתי את ידי על מצרים והוצאתי את בני ישראל מתוכם:

1. מתוך ההגדה

אלו עשר מכות שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים, במצרים ואלו הן: דם, צפרדע, כניס, ערוב, דבר, שחין, ברד, ארבה, חשך, מכת בכורות. רבי יהודה הנה נותן בהם סמנים: דצ"ד עד"ש באח"ב. רבי יוסי הגלילי אומר, מנין אתה אומר שלקו המצרים במצרים עשר מכות, ועל הים לקו חמשים מכות? במצרים מה הוא אומר: "ויאמרו החרטמים אל פרעה אצבע אלוקים היא" (שמות ח:טו); ועל הים מה הוא אומר: "וירא ישראל את הגדולה אשר עשה ה' במצרים, וייראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (יד:לא). כמה לקו באצבע? עשר מכות. אמור מעתה: במצרים לקו עשר מכות ועל הים לקו חמשים מכות.

רבי אליעזר אומר, מנין שכל מכה ומכה שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים היתה של ארבע מכות? שצאמר, "ישלח גם חרון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים" (תהילים עח:טט). "עברה" - אחת, "וזעם" - שתיים, "ווצרה" - שלש, "משלחת מלאכי רעים" - ארבע. אמור מעתה: במצרים לקו ארבעים מכות ועל הים לקו מאתיים מכות:

רבי עקיבא אומר, מנין שכל מכה ומכה שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים במצרים היתה של חמש מכות? שצאמר, "ישלח גם חרון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים". "חרון אפו" - אחת, "עברה" - שתיים, "ווצעם" - שלש, "וצרה" - ארבע, "משלחת מלאכי רעים" חמש. אמור מעתה: במצרים לקו חמשים מכות ועל הים לקו חמשים ומאתים מכות.

2. תהלים פרק עח

(א) משפיל לאסוף האזינה עמי תורתני הטו אזנכם לאמריפי:

(ב) אפתחה במשל פי אביעה חידות מניקדם:

(ג) אשר שמענו ונדעם ואבותינו ספרו לנו:

(ד) לא נכחד מבניהם לדור אחרון מספרים תהלות יקוק ועוזו ונפלאותיו אשר עשה:

(ה) ונקם עדות! ביעקב ותורה שם בישאל אשר צוה את אבותינו להודיעם לבניהם:

(ו) למען ידעו דור אחרון בנים יגלדו יקמו ויספרו לבניהם:

(ז) וישעמו באלהים כסלם ולא ישכחו מעלליאל ומצותיו ונצרו:

(ח) ולא יהיו באבותם דור סוחר ומנה דור לאיחיו לבו ולא נאמנה את אל ריחו:

(ט) בניאפריים נושקו רומיקשת הפכו ביום קרב:

(י) לא שמרו ברית אלהים ובתורתו מאנו לקחת:

- (יא) וישפחו עלילותיו ונפלאותיו אשר הראם :
- (יב) נגד אבותם עשה פלא בארץ מצרים שדה צען :
- (יג) בקע גים ויעבירם ויצבמים כמונד :
- (יד) וינתם בעגן יומם וכלה לילה באור אש :
- (טו) ובקע צרים במדבר וישק פתחמות רבה :
- (טז) ויוצא נוזלים מסלע ויורד פנהרות מים :
- (יז) ויוסיפו עוד לחטא לו למרות עליון בציה :
- (יח) וינסו אל בלבבם לשאל אכל לנפשם :
- (יט) וידברו באלהים אמרו היוכל אל לערד שלחן במדבר :
- (כ) הן הפה צור ונזובו מים ונחלים לשטפו הגם לחם ויכל תת אס יכיו שאר לעמו :
- (כא) לכן שמע יקוק ויתעבר ואש נשקה ביעקב וגם אף עלה בישראל :
- (כב) כי לא האמינו באלהים ולא בטחו בישועתו :
- (כג) ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח :
- (כד) וימטר עליהם מן לאכל ודגושמים גתו למו :
- (כה) לחם אבירים אכל איש צידה שלח להם לשבע :
- (כו) ופע קדים בשמים וינהג בעזו תימן :
- (כז) וימטר עליהם כעפר שאר וכתול למים עוף כנף :
- (כח) ויפל בקרב מתנחו סביב למשפנתיו :
- (כט) ויאכלו וישבעו מאד ותאונתם גבא להם :
- (ל) לא זרו מתאונתם עוד אכלם בפיהם :
- (לא) ונאף אלהים עלה בהם ויהרג במשמניהם ובחורי שראל הכריע :
- (לב) בכל זאת חטאו עוד ולא האמינו בנפלאותיו :
- (לג) ויכל בהתבל ימיהם וישונתם בבקהל :
- (לד) אם הרגם ודשוהו ושובו ושרואל :
- (לה) ויזכרו ביהלתיים צורם ואל עליון גאלם :
- (לו) ויפתוהו בפיהם ובלשונם וכזבילו :
- (לז) ולבם לא נכוון עמו ולא נאמנו בבירתו :

לח) והוא רחום | וכפר עון ולא ישתחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר פלחמתו :

(לט) ויזכר כייבשר תמה רוח הולך ולא ישוב :

(מ) בקמה ימרוהו במדבר יעציבוהו בשימון :

(מא) וישובו וינסו אל וקדוש ישראל התוו :

(מב) לא יזכרו את ידו לום אשר פגם מניצח :

(מג) אשר שם במצרים אתותיו ומופתיו בשדה צען : (מד) ויהפך לדם יאריהם ונזליהם בלישתיון : (מה) ישלח בהם

ערב ויאכלם ויצפודע ותשחיתם : (מו) ויתן לחסיל יבולם ויגיעם לארבה : (מז) יהרג בברד גפנם ושקמותם בחנמל :

(מח) ויסגר לברד בעירם ומקניהם לרשפים : (מט) ישלח בהם חיון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים :

(נ) יפלט נתיב לאפו לאחשף ממנות נפשם ונחיתם לברד הסגיר :

(נא) ויך כל בכור במצרים ראשית אונים באהליהם :

הבה נמנה את המכות לפי הסדר בו הן מופיעות בפרק זה :

1. ד.ס.

2. ערוב.

3. צפרדע.

4. חסיל - ארבה.

5. ברד-חנמל-רשפים.

6. דבר.

3. תהלים פרק קה

(א) הודו ליקוק קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו :

(ב) שירורלו ומרורלו שייחו בכל נפלאותיו :

(ג) התהללו בשם קדשו ישמח לבא מבקשי יקוק :

(ד) דרשו יקוק ועזו בקשו פניו תמיד :

(ה) זכרו נפלאותיו אשר עשה מפתיו ומשפטיו :

(ו) זרע אברהם עבדו בני יעקב בחיריו :

(ז) הוא יקוק אלהינו בכל הארץ משפטיו :

(ח) זכר לעולם בריתו דבר צנה לאלף דור :

(ט) אשר ברת את אברהם ושבועתו לישחק :

(י) וינעמיתה ליעקב לחק לישראל ברית עולם :

(יא) לאמר לך אתו את ארץ כנען חבל נחלתכם :

(יב) בהיותם מתי מספר כמעט וגרים בה :

(יג) וַיִּתְחַלְכוּ מִגֹּי אֶלְגֹּי מִמַּמְלָכָה אֲלֵעִם אַחֵר :

(יד) לֹא־הִנִּיחַ אֲדָם לַעֲשֹׂקָם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם מַלְכִים :

(טו) אֲלִיתְגַּעוּ בְּמִשְׁחֵי יִלְבִּיאי אֲלִיתְרַעוּ :

(טז) וַיִּקְרָא רַעַב עַל־הָאָרֶץ כְּלִמְטַה־לַחֵם שֶׁבָר :

(יז) שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכָּר יוֹסֵף :

(יח) עָנּוּ בַּבֶּבֶל רַגְלֵי רַגְלוֹ בְּרָזָל בָּאָה נִפְשׁוֹ :

(יט) עֲדַעַת בְּאֲדַבְרוּ אִמְרַת יִקְנֹק צָרְפַתְהוּ :

(כ) שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהוּ מִשָּׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ :

(כא) שָׁמוּ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ וּמִשָּׁל בְּכָל־קְנִיָּנוּ :

(כב) לְאֶסֶר שָׁרְיוֹ בְּנִפְשׁוֹ וַיִּזְקַנּוּ חַפְּסִים :

(כג) וַיָּבֵא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲלֶב גֵר בְּאֶרֶץ־חַם :

(כד) וַיִּפְרַח אֶת־עַמּוֹ מֵאֲדָ וַיַּעֲצֵמָהוּ מִצְרַיִם :

(כה) הִפְךָ לִבְּכֶם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהַתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו :

(כו) שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדָיו אֶתְרוֹן אֲשֶׁר בְּחֶרֶב־בּוֹ :

(כז) שְׁמוֹיֶם דְּבַרְי אַתּוֹתְיוֹ וּמִפְתִּיִם בְּאֶרֶץ חַם : (כח) שָׁלַח חֲשֵׁךְ וַיַּחֲשֶׁךְ וּלְאִמְרוֹ אֲתִדְּבַרְיוֹ דְּבָרוֹ : (כט) הִפְךָ אֶת־מִימֵיהֶם לְדָם וַיִּמַּת אֲתִדְּנַתְסִם : (ל) שָׁרַץ אֲרָצָם צַפְרָדַעִים בְּחֲדָרֵי מַלְכֵיהֶם : (לא) אָמַר וַיָּבֵא עֶרֶב כְּנִיִם בְּכָל־גְּבוּלָם : (לב) נִתְּנוּ גִשְׁמֵיהֶם בְּרֹד אֵשׁ לְהַבּוֹת בְּאֲרָצָם : (לג) וַיִּגַּף גִּפְנִים וַתִּאֲנַתְסִם וַיִּשְׁפֹּר עַץ גְּבוּלָם : (לד) אָמַר וַיָּבֵא אַרְבֶּה וַיִּלְקַח וַאֲיִן מִסָּפֵר : (לה) וַיִּאֲכַל כְּלֵיעֶשֶׂב בְּאֲרָצָם וַיִּאֲכַל פְּרִי אֲדָמַתְסִם : (לו) וַיִּגַּף כְּלִבְכּוֹר בְּאֲרָצָם רְאֵשִׁית לְכָל־אוֹנֵם :

(מה) בַּעֲבוּרֵי יִשְׁמָרוּ חֻקֵּיו וַתּוֹרַתְיוֹ יִנְצְרוּ הַלְלוּהָ :

נמנה את המכות לפי סדרן כאן :

1. חשך.

2. דם.

3. צפרדעים.

4. ערוב-כינים.

5. ברד.

6. ארבה.

7. בכורות.

שלישיה ראשונה : בזאת תדע כי אני ה' (ז:ז)

שלישיה שנייה : למען תדע כי אני ה' בקרב הארץ (ח:ח).

שלישיה שלישית : בעבור תדע כי אין כמוני בכל הארץ (ט:ט)